

22 ก.พ. 2547
จัดเข้าวาระ.....

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 892
วันที่ 6 ก.พ. 2547
เวลา 11.02

ที่ กษ 0212/ 1396

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

ฉบับ 1/80
วันที่ 6 ก.พ. 2547
เวลา 11.35

5 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง แผนเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สรุปแผนเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547

2. แผนเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 20 ชุด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำแผนเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547 เพื่อเป็นการเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547 ในด้านการเกษตร มีสาระสำคัญ คือ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547 และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และเพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว และเป็นการลดผลกระทบและความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง

เป้าหมาย

เกษตรกรมีน้ำอุปโภค-บริโภค และทำการเกษตรอย่างเพียงพอในช่วงฤดูแล้ง

ระยะเวลา

กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2547

การบริหารการดำเนินการ

ส่วนกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานกลางในการติดตามสถานการณ์เพื่อรายงานและให้ความช่วยเหลือ เสนอคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส่วนภูมิภาค สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นหน่วยงานกลางในการรายงานและให้ความช่วยเหลือ โดยมีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ ทั้งนี้แผนการเตรียมรับสถานการณ์ดำเนินการโดยใช้งบประมาณปกติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แยกแผนการดำเนินการเป็น 3 ช่วง คือ

1. การเตรียมรับสถานการณ์ กำหนดมาตรการและมีแผนการจัดสรรน้ำเพื่อให้สอดคล้องและเพียงพอต่อการคาดการณ์การปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง จำนวน 10.56 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 7.66 ล้านไร่ พืชไร่-ผัก 2.9 ล้านไร่ ทั้งนี้ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์แนะนำการทำเกษตรให้เหมาะสมในช่วงฤดูแล้งรวมถึงการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่งมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในช่วงนี้

2. แผนการช่วยเหลือขณะเกิดภัย กำหนดให้มีแผนการช่วยเหลือเครื่องสูบน้ำและรถบรรทุกน้ำ รวมถึงแผนปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อเพิ่มปริมาณความชื้นให้พื้นที่ป่าและบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำ

3. แผนการช่วยเหลือหลังการเกิดภัย การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินฯ และการช่วยเหลือเพื่อการฟื้นฟูพื้นที่โดยขอใช้เงินงบกลาง

รายละเอียดปรากฏตามส่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

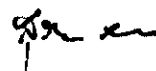
(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

ก 1/15
นบป ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 22 ก.พ. 2547 ลงมติว่า
ทราบ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
โทร. 0-2281-9401

จัดอยู่ในประเภทเรื่องฯ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีได้โดยตรง

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สรุป

แผนเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547

ตามที่ช่วงฤดูแล้งของประเทศไทยอยู่ระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งโดยทั่วไปสภาพอากาศจะร้อนและแห้งแล้ง ปริมาณฝนน้อย ซึ่งอาจมีผลทำให้ในบางพื้นที่เกิดสภาพขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค รวมถึงการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรด้วย ประกอบกับสภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำแผนเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547 ขึ้น เพื่อลดและบรรเทาความเสียหายและความเดือดร้อนซึ่งอาจจะเกิดขึ้นทางด้านการเกษตร ทั้งนี้คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติได้มีมติอนุมัติแผนงานดังกล่าวในการประชุมเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2547

วัตถุประสงค์

1. ให้หน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการ ให้สอดคล้องกับการคาดการณ์การปลูกพืชฤดูแล้งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรและพื้นที่ประสบภัยแล้งได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการลดผลกระทบและความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้น

เป้าหมาย

เกษตรกรมีน้ำอุปโภค – บริโภค และทำการเกษตรอย่างเพียงพอในช่วงฤดูแล้ง

ระยะเวลา

กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2547

การบริหารการดำเนินการ

ส่วนกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานกลางในการติดตามสถานการณ์เพื่อรายงานและให้ความช่วยเหลือ เสนอคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส่วนภูมิภาค สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นหน่วยงานกลางในการรายงานและการให้ความช่วยเหลือ โดยมีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่

สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพลักษณะอากาศในช่วงเดือนธันวาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม 2547
โอกาสที่จะเกิดพายุฤดูร้อน พายุลมแรง และฝนตกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีน้อยกว่า 2 ปีที่ผ่านมา จึงทำให้ความชื้นลดลงและเกิดความแห้งแล้งมากขึ้น เมื่อเทียบกับปีก่อน

2. นโยบายการจัดสรรน้ำ

จัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ เพื่อการใช้น้ำในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง และสำรองไว้ส่วนหนึ่งเพื่อการปลูกพืชในฤดูฝนและฤดูแล้งในปีต่อไป

3. สถานการณ์น้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำปี 2546/47

3.1 สภาพฝน ปริมาณฝนตกสะสมตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2546 ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณฝนน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ภาคกลางมีปริมาณฝนมากกว่าปีที่ผ่านมา ส่วนภาคตะวันออก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก และภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีปริมาณมากกว่าปีที่ผ่านมา

3.2 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ทั้งประเทศส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ถึง ดี โดยมีสภาพน้ำเกือบเต็มอ่างฯ มีบางแห่งที่อยู่ในเกณฑ์น้อย ได้แก่ อ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ อ่างเก็บน้ำเขื่อนน้ำอูน จังหวัดสกลนคร อ่างเก็บน้ำเขื่อนลำพระ จังหวัดนครราชสีมา และอ่างเก็บน้ำเขื่อนทับเสลา จังหวัดอุทัยธานี มีปริมาณน้ำใช้งานได้ ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2546 เพียงร้อยละ 24-43 ของความจุใช้งานได้ทั้งหมด คงสงวนน้ำไว้ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคและการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยเท่านั้น

4. สถานการณ์และแนวโน้มด้านการตลาดพืชฤดูแล้งปี 2546/47

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้วิเคราะห์ว่า สถานการณ์ข้าวนาปีมีพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 1.34 และ 6.51 ตามลำดับ ข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.03 และ 14.26 ตามลำดับ เช่นกัน แนวโน้มราคาข้าวสูงขึ้นใกล้เคียงกับปีก่อน สถานการณ์ข้าวโพด มีพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตลดลงร้อยละ 2.94 และ 1.56 แนวโน้มราคาข้าวโพดคาดว่าจะสูงขึ้นจากปีก่อน และสถานการณ์พืชฤดูแล้ง ถั่วเหลืองและถั่วลิสงราคาและความต้องการตลาดอยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

5 นโยบายและมาตรการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง

5.1 นโยบาย

(1) ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวนาปรังไม่เกิน 6.8 ล้านไร่ โดยโครงการเจ้าพระยาใหญ่และพิษณุโลกให้ปลูกข้าวนาปรังไม่เกิน 3.5 ล้านไร่ และให้งดการทำนาปรังครั้งที่ 2

(2) เร่งรัดการขยายพื้นที่ปลูกพืชไร่-ผัก ทดแทนพืชนาข้าวและพืชอุตสาหกรรม

5.2 มาตรการ

(1) ด้านการจัดสรรน้ำ โดยจัดสรรน้ำและใช้น้ำอย่างระมัดระวังและประหยัด

(2) ด้านการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง

- ข้าวนาปรัง ให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพ ใช้วิธีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) และถ่ายทอดความรู้เรื่องกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว เช่น การตากและอบลดความชื้น

● พืชไร่-ผัก ให้เน้นการใช้สารสกัดจากธรรมชาติและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) และส่งเสริมกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

(3) ด้านการประชาสัมพันธ์ ให้ทุกหน่วยงานประชาสัมพันธ์แก่เกษตรกรและบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับ สถานการณ์น้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำต่างๆ แนวโน้มด้านการตลาดพืชฤดูแล้ง และเตือนภัยศัตรูพืช

6. การคาดการณ์พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2546/47

ได้คาดการณ์พื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศไว้ 11.33 ล้านไร่ คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับดูแลการปลูกพืชฤดูแล้งมีมติให้กำหนดเป้าหมายการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2546/47 โดยมีพื้นที่ปลูกพืชฤดูแล้งทั้งประเทศ จำนวน 10.56 ล้านไร่ แยกเป็นข้าวนาปรัง พืชไร่ และผัก จำนวน 7.66 และ 2.90 ล้านไร่ ตามลำดับ

แผนเตรียมรับสถานการณ์ในช่วงฤดูแล้งปี 2547 ได้กำหนดไว้ 3 แผน ดังนี้

1. แผนเตรียมการรับสถานการณ์ ประกอบด้วย

- (1) การติดตามสถานการณ์และการแจ้งเตือนภัย
- (2) แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งทั่วประเทศและในลุ่มน้ำต่างๆ
- (3) แผนการขุดลอกคลอง
- (4) แผนปฏิบัติการฝนหลวง
- (5) แผนการปลูกพืชเพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน
- (6) แผนการประชาสัมพันธ์การประกอบเกษตรกรรม ด้านพืช ปศุสัตว์และประมง
- (7) แผนการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
- (8) แผนการสำรองปัจจัยการผลิต

2. แผนการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดภัย ประกอบด้วย

- (1) การจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยธรรมชาติ
- (2) แผนการให้ความช่วยเหลือเครื่องสูบน้ำและรถบรรทุกน้ำ
- (3) การติดตามสถานการณ์

3. แผนการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ประกอบด้วย

- (1) การช่วยเหลือด้านพืช
- (2) การช่วยเหลือด้านปศุสัตว์
- (3) การช่วยเหลือด้านประมง